

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Жоржета Димитрова Назърска, УниБИТ,

**за дисертационния труд на Вяра Кирилова Белева на тема „Социализация на музейните обекти в Трявна“ ,
представен във Философския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ за придобиване на ОНС „доктор“ по ПН 3.5., в Докторска програма „Книгознание, библиотекознание, библиография – междусекторни ресурси: библиотеки – музеи - архиви“**

1. Процедура по защита

Със заповед № РД 38-233/14.05.2021 на Ректора на СУ бях включена в научно жури за разглеждане на дисертационния труд на Вяра Кирилова Белева „Социализация на музейните обекти в Трявна“, разработен под научното ръководство на проф. д.изк. Симеон Недков, а след неговата кончина – под мое.

Г-жа Белева е професионален бакалавър по туризъм (1983) и магистър по маркетинг в туризма (2009) и има дългогодишен стаж в туристическия сектор. От 1992 г. работи като екскурзовод в Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство в Трявна (СМРЗИ). През 2017 г. е зачислена към Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ при ФилФ на СУ в задочна форма на докторантура по ПН 3.5., ОНС „доктор“, Докторска програма „Книгознание, библиотекознание, библиография – междусекторни ресурси: библиотеки – музеи - архиви“.

В законоустановения срок, въз основа на успешно приключило обучение по индивидуалния ѝ учебен план, положени изпити, придобити кредити и представен труд, тя беше отчислена с право на защита. Запозната съм като научен ръководител с процедурата по отчисляване и защита и декларирам, че в нея не са допуснати нарушения на Правилника за приложение на ЗРАС, спазени са сроковете и минималните национални изисквания.

2. Обзор на дисертационния труд, автореферата и публикациите

Представеният дисертационен труд е с обем 312 страници. Той включва Увод, три глави, Заключение, списъци на източниците, съкращенията, 7-те таблици и една фигура, и Приложение от 57 фотографии и 3 архитектурни плана. Неговият обем, структуриране и оформление следват БДС ISO 7144:2011.

Трудът на г-жа Белева е посветен на тема, обвързана както с нейната професионална дейност, така и с настоящите промени в българските музеи. Актуалната социализация на съхраняването в тях КН засяга широк спектър от проблеми, свързани във вътрешен план с Българския преход, в технологичен – с навлизането на нови ИКТ, в културен – с процеса на глобализация, а в професионален – с надделяването на нова парадигма за задачите и функционирането на „институците на паметта“. В този смисъл смятам темата на дисертацията за съвременна и значима, а съдържанието ѝ – напълно подчинено на замисъла.

То е разгърнато в три глави, които системно и последователно представят проблема за социализацията на КН. В Първата се прави преглед на международната и националната нормативна рамка за недвижимото културно наследство (КН), припомня се историята на опазването на архитектурните паметници у нас и се представя подробна информационна картина на архитектурното наследство на Трявна, вкл. с особеностите на неговите строителни и декоративни традиции. Във Втора глава докторантката се спира на основаването и развитието на музейната мрежа във възрожденския град, на нейната структура и трансформации, на особеностите на локалната музеефикация и на драматичните икономически и съдържателни промени, на които са подложени местните музеи през 90-те години на ХХ в. Третата глава включва голяма част от същинското изследване, като в нея изложението изхожда от широката рамка на теоретичните постановки за социализацията на КН, минава през коментар за това как през ХХІ век практически се реализира социализацията на музеите и се фокусира върху конкретиката на тревненските музейни проекти и образователни програми.

Докторантката подхожда сериозно към поставените цели и задачи и с помощта на науките за КН, историята и музеологията създава интердисциплинарно проучване, съчетаващо документално със собствено теренно изследване в музейния и научно-спомогателния фонд на СМРЗИ – Трявна, в сградите и експозициите на къщите-музеи и

иконната изложба, и в ДА – Габрово. Съдържанието на докторската теза е разработено с нужната самостоятелност, придържане към академичните стандарти и опора в съвременната научна литература. Авторката използва 151 източника, вкл. 23 първични, 71 вторични и 31 електронни. Потвърждавам, че не открих плагиатство в прочетения тест.

Наред с посочените, в работата могат да бъдат открити следните достойнства. Докторантката не само се занимава с един все още спорен като обхват и съдържание въпрос за социализацията на КН в/чрез музеите, но го анализира и интерпретира в широк контекст, обхващайки не само пазарната реализация и валоризацията на музейния продукт, но вглеждайки се в технологичното обновяване на институциите, в повишаването на знанията и компетенциите на музейния персонал и в създаването на музейни експозиции, отразяващи модерни научни схващания и професионални визии. В тезата музеите са разгледани и през призмата на теорията на Нора и френската школа „Анали“ като „места на памет“, силно податливи на политическата, културна и икономическа конюнктура. Добър атестат за качествата на авторката е умението ѝ да съчетае аналитични методи от различни науки (напр. семантичен анализ на образци от Тревненската художествена школа и икономически – на валоризацията) и да проведе едно нелеко теренно изследване. Ценно е подготвеното от нея приложение, което въвежда в научно обращение документи от музейния фонд и много теренни материали. Не на последно място могат да се отбележат терминологичната и понятийна яснота, стиловата и езикова безупречност на написаното.

Авторефератът представя точно съдържането на докторската дисертация. Той е структуриран според утвърдения стандарт.

Дисертационният труд е апробиран в 11 публикации (2 в периодични издания и 9 в научни сборници), повечето от тях рецензирани. Те са самостоятелни, по разработваната тема и отразяват съществени части от нея. С тях докторантката покрива минималните национални изисквания за съответната ОНС.

Заключение

С убеденост, че представеният труд „Социализация на музейните обекти в Трявна“ е собствено проучване на докторантката и че той притежава нужните научни и научно-приложни приноси, давам своята положителна оценка за него. Във връзка това предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Вяра Кирилова Белева

образователната и научна степен „доктор“ по Докторска програма „Книгознание, библиотекознание, библиография – междусекторни ресурси: библиотеки – музеи – архиви“ в ПН 3.5.

31.07.2021 г.

гр. София

Подпис:.....

(проф. д-р Жоржета Назърска)